

1990-01-01

บทกวี เรื่องสั้น เรื่องแปล : คนขายถั่ว

ประทีป ทินรัตน์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jletters>

Part of the [Arts and Humanities Commons](#)

Recommended Citation

ทินรัตน์, ประทีป (1990) "บทกวี เรื่องสั้น เรื่องแปล : คนขายถั่ว," *Journal of Letters*: Vol. 22: Iss. 1, Article 14.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jletters/vol22/iss1/14>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Letters by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บทกวี เรื่องสั้น เรื่องแปล

กนชายฉั่ว

เรื่องเดิม : The Ground-nut Vendor
ผู้แต่ง : P. Raja
ผู้แปล : ประเทือง ทินรัตน์

ใคร ๆ ก็คงจะเข้าใจว่าชีวิตนี้ น่าหงุดหงิดมากเพียงใด ถ้าเราต้องอยู่ตามลำพังกับเด็กทารกในอ้อมแขนโดยที่ไม่มีใครสามารถปลอบให้เด็กทารกที่กำลังร้องไห้โยเยหยุดร้องได้ ครั้งหนึ่งชายก็เคยตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นเหมือนกัน

วันนั้นในเวลาเย็นขณะที่ชายกลับจากที่ทำงานด้วยความเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลีย พอมาถึงบ้าน ภรรยาของเขาซึ่งกำลังคอยการกลับของเขายู่ในขณะนั้นช่วยได้ถูกรีบออกจากบ้านเพื่อไปจ่ายตลาด เธอร้องบอกสามีให้ดูแลลูกที่กำลังนอนหลับ

พอภรรยาพ้นประตูออกไปไม่ทันนานนัก เจ้าหนูที่กำลังหลับพักผ่อนสบายในยามบ่ายก็ตื่นขึ้นมา เมื่อมองหาแม่ไม่พบก็เริ่มร้องไห้อ้าปากกว้าง

ชายซึ่งกำลังพักผ่อนอยู่บนเก้าอี้บุนวมที่ตั้งอยู่ในห้องนอนก็มาอุ้มลูกขึ้นพยายามปลอบให้หยุดร้อง โดยหาขนมปัง ทอफीปัง และของเล่นบ้างมาให้ แต่ดูเหมือนว่าเจ้าหนูน้อยไม่สนใจสิ่งใดเลย เขาปลอบประโลมอย่างไรก็ไม่เป็นผล

“แม่...” ลูกร้องไม่ยอมหยุด ชัยทำท่าขู่โดยทำหน้าตาให้น่ากลัว แต่นั่นกลับยิ่งทำให้ลูกร้องไห้เปลี่ยนระดับเสียงให้ดังกว่าเก่าอีก

ชัยกักฟันอุ้มเจ้าหนูออกไปยังระเบียงบ้านซึ่งสามารถมองเห็นถนนหน้าบ้านได้ชัดเจน เสียงรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ที่ดังสนั่น และเสียงคนขี่จักรยานกตกริ่งไม่สามารถกลบเสียงเจ้าหนูที่กำลังร้องยี้ดคำพยางค์เดียวให้ดังยาวคือ “แม่...” ได้เลย

เมื่อหมดความพยายามชัยก็ปล่อยลูกให้ร้องไห้อยู่บนพื้นระเบียงคนเดียว เขาเดินเข้าไปในห้องนอนเพื่ออ่านหนังสือแก้รำคาญจนกว่าภรรยาจะกลับมา

เขาไปยังไม่ถึงห้องนอนเสียงร้องไห้ของลูกก็เงียบไปทันที

ชัยนึกสงสัยว่าทำไมลูกจึงหยุดร้อง? ลูกเหนื่อยเพราะร้องมานานแล้วหรืออย่างไร? หรือว่าลูกเป็นลมไป? ชัยรีบกลับไปยังระเบียงบ้าน ใจของเขาเต็มไปด้วยการคาดคะเนว่าเรื่องร้าย ๆ จะเกิดขึ้น

เจ้าหนูกำลังยืนจับราวเหล็กมองลอคราวเหล่านี้นั่งไปยั้งถนน ชัยถอนหายใจด้วยความโล่งอก และมองลอคลงไปด้วยความอยากรู้เช่นเดียวกัน

“ถั่วลิสงจ๋า ถั่วลิสงร้อน ๆ จ๋า” คนขายถั่วเดินอย่างกระฉับกระเฉง มีกระจาดถั่วทูนอยู่บนศีรษะ

ชัยยิ้มและอุ้มลูกขึ้น ชี้อมือไปยังคนขายถั่ว “ลูกอยากห่มไหม?” เจ้าหนูพยักหน้าด้วยความเต็มใจ ชัยรีบตะโกนบอกคนขายถั่วให้หยุดรอแล้วรีบลงมาถึงบันไดทอดลางในทันที

“สวัสดีจ้ะ พี่มาจากเตาอบครับ” คนขายถั่วพูด

ชัยมองดูกระจาดเห็นมีกรวยที่ทำจากกระดาษหนังสือพิมพ์วางซ้อนกันเป็นตับบนถั่วที่ยังร้อน ๆ

“ทั้งร้อนทั้งกรอบครับ” คนขายถั่วพูด “เพียงกรวยละ ๒๕ ไปห้าครับ รับ ๓ กรวยไซ้ไหมครับ?”

“สองก็พอ”

“แล้วคุณแม่ของคุณหนูที่อยู่ในบ้านล่ะครับ? เธอต้องชอบแน่ครับ”

คนชายถั่วทำให้ชัชคิดถึงภรรยา ขณะนี้เธอไม่อยู่ เขาเกรงว่าลูกจะอ้าปากร้องให้ขึ้นเมื่อไรก็ได้ การหวังเห็นยวคนชายถั่วซึ่งเป็นจุดสนใจของเจ้าหนูไว้นับว่าเป็นวิธีที่คืดเดียว

“ตกลงเอามา ๓ กรวยก็แล้วกัน”

คนชายตั้งกรวยกระดาษออกมาแล้วพายถั่วเต็มอุ้งมือ ใส่ลงในกรวยแล้วพับปิดปากกรวยอย่างชำนาญ

“ทำอาชีพนี้มานานเท่าไรล่ะ?” ชัชถาม

“ตั้งแต่พ่อผมเสียไปแหละครับ ประมาณ ๑๕-๒๐ ปีเห็นจะได้” คนชายถั่วตอบพลางถอนหายใจ

“วันหนึ่ง ๆ ทำเงินได้เท่าไรล่ะ”

“ไม่มากเลยครับ อย่างเก่งก็เพียง ๗ หรือ ๘ รูปีเท่านั้น ไม่พอสำหรับเลี้ยงคุณแม่และเลี้ยงตัวเอง”

“ทำไมถึงไม่เปลี่ยนงานใหม่เสียล่ะ?”

“ใครกันครับจะรับคนไม่รู้หนังสือเข้าทำงาน?” คนชายถั่วหัวเราะและเบือนสายตาไปจากชัช “จริงอยู่เพื่อนบ้านของผมอยากให้ผมไปร่วมแก๊งของเขาด้วย เขาเป็นคนลักลอบขนของหนีภาษีนะครับ” เขาทำเสียงแสดงความรังเกียจและเอาจริงเอาจังที่สุด “แต่ผมก็ภูมิใจกับงานอย่างนี้ของผม”

ควรจะถามอะไรต่อไปอีก? เพราะชัชต้องการจะหวังเห็นเขาไว้สักครู

คนชายถั่วยื่นถั่วอบกรวยหนึ่งให้เจ้าหนูโดยเฉพาะ เด็กน้อยซึ่งกำลังได้รับการเอาอกเอาใจนั้นมองดูเขายิงฟันที่เปราะด้วยคราบหมากเกือบทุกซี่ด้วยความขบขัน

ผ้าพาดบ่าเพียงผืนเดียวที่ปิดหน้าอกของคนชายถั่ว ช่วยให้ชัชสามารถศึกษาคำถามขึ้นมาได้อีก “ไม่มีเสื้อใส่หรือ?”

คนชายถั่วทำเสียง “แน่นอนครับ ผมมีผ้าชิ้นหนึ่งอยู่ที่บ้าน ผมเก็บไว้สำหรับตัดเสื้อเชิ้ต” หลังจากหยุดพูดไปชั่วขณะหนึ่งเขาก็พูดต่อไปอีกว่า “แต่ไม่มีช่างคนไหนรับตัดผ้าชิ้นนั้นเลย”

“หมายความว่าอย่างไร” ชัชเริ่มอยากรู้

“จริงครับ แม้แต่ช่างเย็บผ้าที่อยู่ตามร่วมโพธิ์ก็ยังปฏิเสธที่จะรับตัดเย็บผ้าฝ้าย” คนชาย
ตัวพูดด้วยความเจ็บใจ “เพราะเพื่อนบ้านคนนั้นแท้ ๆ ผมไม่น่าซื้อผ้าชิ้นนั้นมาเลย”

“ทำไมล่ะ?”

“คือพอผมปฏิเสธที่จะเข้าร่วมแก๊งด้วย เขาก็พูดเยาะเย้ยผมว่า ให้ขายตัวไปจนตายเสีย
เถอะ แก่ไม่มีทางจะหาเงินแม้แต่จะซื้อผ้าฝ้ายเพียงชิ้นเดียวเพื่อให้ช่างฝีมือตัดเสื้อชุดให้ นั่นเป็น
สิ่งที่พระเป็นเจ้าตราไว้บนหน้าผากของแก มาร่วมงานกับเราซิแกจะมีเสื้อใยสังเคราะห์ใหม่ใส่ทุก
อาทิตย์ และจะได้กินข้าวหมกไก่อวันละ ๒ มื้อทีเดียว”

“แล้วเธอตอบเขาว่าอย่างไรล่ะ?”

คนชายตัวกล่าวว่า “ผ้าพาดบาราคาถูก ๆ ที่ได้มาด้วยงานกรรมกรที่สุจริตยังมีเกียรติ
กว่าเสื้อชุดใยสังเคราะห์ที่ได้มาอาทิตย์ละตัวโดยอาชีพทุจริต” มีความภูมิใจปรากฏบนใบหน้า
ของเขาราวกับว่าเขาปราบศัตรูได้สำเร็จ

ชายพยักหน้าด้วยความซึ่งใจ “เป็นเพราะมีสุจริตชนเพียงไม่กี่คนเช่นกับเธอนี้เอง ผมน
ฟ้าจึงยังคงตกลงมาให้พวกเราอยู่”

“ความสุจริต อาจจะช่วยให้ได้เงินเพียงเล็กน้อย หรือบางครั้งอาจจะไม่ได้เลย แต่
ความสุจริตก็ช่วยให้เราได้มีที่บนสวรรค์ ผมมั่นใจว่าจะได้มีความสุขในสวรรค์นั้นเมื่อผมตาย
ไปแล้ว” คนชายตัวพูดด้วยความสำนึกที่หนักแน่นและมั่นคง “ในวันที่ผมถูกเพื่อนบ้านคนนั้น
ดูถูกนั้นเองผมจึงตั้งปณิธานว่าจะต้องมีเสื้อชุดตัวใหม่ที่ช่างฝีมือเป็นผู้ตัดเย็บสวมใส่อย่างซ้ากัใน
วันงานเทศกาลที่ปาวลี ผมเริ่มเก็บเงินตั้งแต่วันที่ ๕ ไปช้านถึงวันละ ๒๕ ไปช้านมีอยู่หลายวัน
ที่ผมต้องยอมสละค่าชา ๑ ถ้วยซึ่งเป็นอาหารมื้อเช้าของผม ผมจะต้องได้สวมเสื้อตัวใหม่ในวัน
งานเทศกาลให้ได้เพราะมีเวลาเหลืออีก ๗ เดือน”

“เธอประสบความสำเร็จหรือเปล่าล่ะ?”

“สำเร็จครับ” คนชายตัวตอบด้วยความภูมิใจ “ในอาทิตย์ที่ ๒ ของเดือนตุลาคมซึ่ง
เหลือเวลาอีกไม่กี่อาทิตย์ก็จะถึงวันที่ปาวลีผมก็ได้นับสตางค์ดู ผมภูมิใจที่ได้เป็นเจ้าของเงินถึง
๓๗ รูปี กับ ๔๐ ไปช้าน เงินทั้งหมดนั้นผมหามาได้โดยทางสุจริต คุณอยากจะทราบว่าผมได้ทำ
อย่างไรอีกหรือเปล่าครับ?” คนชายตัวหยุดพูดไปครู่หนึ่ง

“เล่าต่อไป”

“วันรุ่งขึ้นผมก็ไปหาช่างตัดเย็บผ้าที่มีความชำนาญเป็นที่เล่าลือกันทั้งเมือง มีคนบอกผมว่าผู้คนมาจากที่ไกล ๆ เพื่อนำผ้ามาจ้างช่างคนนี้ตัดเย็บให้ ผมเข้าไปหาและถามว่า จะตัดเสื้อเชิ้ตขนาดตัวผมนี้ต้องใช้ผ้ากี่เมตร เขาถามว่า แขนสั้นหรือแขนยาว? และไม่ยอมเสียเวลาหันมามองผมเลย แต่ความสนใจของผมก็มุ่งอยู่ที่งานของเขา ผมต้องการจะทำให้เจ้าเพื่อนบ้านที่มีอาชีพผลิตลอบขนของหนีภาษีนั้นได้อายผมสักที ผมจะใส่เสื้อเชิ้ตแขนยาวไปทักทายมันและยืมให้มันคุยด้วยผมจึงตอบช่างไปว่า “แขนยาว”

“ช่างมีความตั้งใจมุ่งมั่นเสียจริง ๆ” ชัยกล่าวยกย่องเขา

“ช่างตัดเย็บบอกว่าใช้ผ้า ๒ เมตรก็พอ ผมจึงกลับไปหาเขาอีกภายในเวลาครึ่งชั่วโมงด้วยความภูมิใจกับผ้าที่ซื้อใหม่ ๆ ช่างตัดเย็บเปิดคู่มือกระดาษแล้วจ้องมองผมราวกับว่าผมเพิ่งหลบออกมาจากสวนสัตว์แห่งใดแห่งหนึ่ง และก่อนที่ผมจะได้ถามอะไรเขาก็พูดว่า “ที่นี้เราไม่รับตัดผ้าฝ้าย” พูดเพียงเท่านั้นเขาก็เอาห่อกระดาษนั้นยัดคืนใส่มือผม”

คนขายถั่วหยุดไปชั่วขณะหนึ่ง ชัยมองเห็นหยกเหลืองเล็ก ๆ ซึมออกมาตามผิวหนังที่ตึงแน่นของเขา เขากล่าวต่อไปว่า “แต่ผมก็ไม่ยอมจากเขาไปง่าย ๆ ผมเล่าเรื่องปณิธานของผมให้เขาฟังและขอร้องให้เขาช่วย แต่ผู้ช่วยช่างซึ่งกำลังฟังคำอ้อนวอนของผมอยู่ที่หัวเราะจนท้องแข็ง” ในที่สุดช่างตัดเย็บก็พูดว่า “คูชิ ไม่มีประโยชน์ที่จะมาทำให้เราเสียเวลา แม้แต่ช่างระดับ ๓ ตามทางเท้าริมถนนยังปฏิเสธที่จะแตะต้องของค้อยคุณภาพอย่างนี้ในช่วงฤดูเทศกาลที่ยุง ๆ เช่นนี้” “ผมเสียใจผมออกเฝ้าหาช่างตัดเย็บคนอื่น ๆ ช่างตัดเย็บระดับ ๒ ระดับ ๓ จนถึงระดับ ๔ ซึ่งอยู่ตามร่มไม้ ช่างทั้งหมดไม่ยอมแตะต้องของที่ผมได้มาด้วยความสุจริต พวกเขาชี้ให้ผมดูกองผ้าไปลีเอสเตอร์ ผ้าฝ้ายจากโรงงาน ผ้าขนสัตว์จากโรงงานและผ้าไนลอน”

“มีอะไรเกิดขึ้นต่อจากนั้น” ชัยถามด้วยความอยากรู้จริง ๆ

คนขายถั่วเข้ตาคาที่เบียดข่ม ขณะนั้นเจ้าหนูกินถั่วกรวยแรกหมดแล้วกำลังอยากได้กรวยที่สอง

“ในที่สุดผมก็นึกถึงช่างตัดเย็บที่สูงอายุคนหนึ่งซึ่งรับตัดเย็บเสื้อผ้าขนระเบียงบ้านของแกไกลจากที่พักผมเล็กน้อย แกเป็นลูกข้าของผมเอง ผมเคยขายถั่วเงินเชื่อให้แกด้วย ผมมั่นใจว่าแกคงไม่ทำให้ผมผิดหวังแน่ ที่ผมเล่าเช่นนั้นก็เพราะผมเคยเห็นแกตัดเย็บผ้าเก่า ๆ และบางครั้งก็ผ้าขาดด้วย แต่พอผมไปหาแกก็รู้ว่าแกประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตขณะเดินข้ามถนน”

“แล้วต่อจากนั้นล่ะ ?”

“ก็เป็นอันว่าในวันที่ปาวลี ผมก็ไม่ได้ออกมาจากกระท้อที่พักของผมเลย” คนชายถั่วหยุดพูดชั่วคราว เขามีอาการคอตก “ผมยังคงเก็บผ้าฝ้ายชิ้นนั้นไว้ในหีบ และเงินที่เหลืออีก ๗ รูปีกับ ๔๐ ไปซำก็ยังไม่ได้ใช้เลย”

ชยไม่สามารถหาคำตอบสำหรับสถานการณ์เช่นนั้นได้ คนชายถั่วพายถั่วใส่กรวยกระดาษอีกใบหนึ่ง “รับกรวยนี้อีกเถอะนะครับแล้วจ่ายให้ผม ๑ รูปีก็แล้วกัน”

ชยรับกรวยกระดาษบรรจุถั่วอบ แล้วกล่าวว่า “คอยเถียวนะ” เขาเข้าไปในบ้าน ปล่อยให้ลูกให้อยู่กับคนชายถั่ว

เวลา ๕ นาฬิกาต่อมา ชยกลับออกมาจากบ้านก็แลเห็นลูกชายกำลังมองดูกระจาดถั่วที่คนชายกำลังยกขึ้นด้วยความสนใจ

“นี่เป็นสตาร์ก ๑ รูปี และเสื่อเชต ๒ ตัวนมอบให้เธอ” ชยพูดพลางยื่นของทั้งหมดให้แก่คนชายถั่ว

“เสื่อเชตหรือครับ ? ให้ผมหรือครับ ?” คนชายถั่วร้องถาม

“ถูกแล้ว เสื่ออาจจะเก่าไปหน่อยแต่ยังไม่ขาด เธอใช้ได้”

คนชายถั่วมองดูเสื่อด้วยความชื่นชมขนานใหญ่ แต่พอครู่ต่อมาหน้าเขากลับซีดเผือด เขายื่นเสื่อคืนให้แก่ชย

ชยมองดูคนชายถั่วอยู่นานแต่ไม่พูดอะไร

“เสื่อนั้นเป็นผ้าในลอนนี้ครับ”

“ไปลีเอสเตอร์” ชยแก้ให้ถูก “มีอะไรหรือ ?”

“มีอะไรหรือ ?” คนชายถั่วลดเสียงลงพลางสลดมหายใจเข้าและเงียบอยู่ประมาณ ๑ นาทีจึงพูดต่อไปอีกว่า “ครั้งหนึ่งเมื่อไม่นานมานี้พวกตำรวจได้เข้าไปตรวจค้นที่อยู่ที่เพื่อนบ้านของผม พวกนั้นได้รื้อค้นของในกระท้อพวกเรากระจายไปหมดเพราะที่พักพวกเราอยู่ใกล้ ๆ กับเพื่อนบ้านคนนั้น ครึ่งล่าสุดพวกตำรวจได้รื้อค้นของในกระท้อคนชายผลไม้ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับผม และได้พบเสื่อเชตในลอนตัวหนึ่งอยู่ในหีบของเขา พวกตำรวจได้ระดมยิงด้วยลูกธนูคือคำถามและปฏิบัติต่อเขาอย่างรุนแรง ในที่สุดก็ยึดเอาเสื่อเชตตัวนั้นไป ตำรวจพวกนั้นมากันที่กระท้อของ

ผมเหมือนกัน แต่เขาพบเพียงผ้าฝ้ายชั้นนั้นจึงทิ้งไว้ โดยบีคหีบของผมตั้งบึงใหญ่แล้วเดินออกไป
พลางหันมามองผมด้วยความเคียดแค้น”

“แต่ฉันไม่มีเสื้อผ้าฝ้ายเลย”

“คุณจะมีได้อย่างไรล่ะครับ ?” คนชายถั่วถามพลางยกกระจาดชั้นทุ่นที่ระยะเริ่มออกเดิน
ต่อไป

“ถั่วลิสงอบจ้า ! ร้อน ๆ กรอบ ๆ จ้า.....” เสียงนั้นซึ่งดังมาจากหัวเลี้ยวของถนน
ฟังแปร่ง ๆ

เกี่ยวกับผู้แต่ง

P. Raja เป็นนักเขียนเรื่องสั้นชาวอินเดีย ผลงานของเขาเป็นภาษาอังกฤษและส่วน
มากจะพิมพ์เผยแพร่ในวารสารรายเดือนชื่อ The Heritage ซึ่งเป็นวารสารภาษาอังกฤษที่เป็นที่
นิยมแพร่หลายฉบับหนึ่งในอินเดีย